

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość

KSIĘŻY DWÓR

1. Nazwa

stodoła

2. Czas powstania

2 poł. XIX w.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

Księży Dwór
13-200 Działdowo

5. Przynależność administracyjna
województwo:

warmińsko-mazurskie

powiat:

działdowski

gmina:

Działdowo

6. Formy ochrony

**Ustawa z d. 23.07.2003 o
ochronie zabytków i opiece
nad zabytkami (art. 7)**

- wpis do rejestru zabytków:
decyzja: KL.III.5340-26/81
z dnia 15.10.1081

- ustalenia ochrony w MPZP
Gminy Działdowo - Uchwała nr
V/27/03 Rady Gminy Działdowo
z d. 21.02.2003

**Ustawa z d. 07.07.1994 Prawo
budowlane (art. 39. ust. 3)**

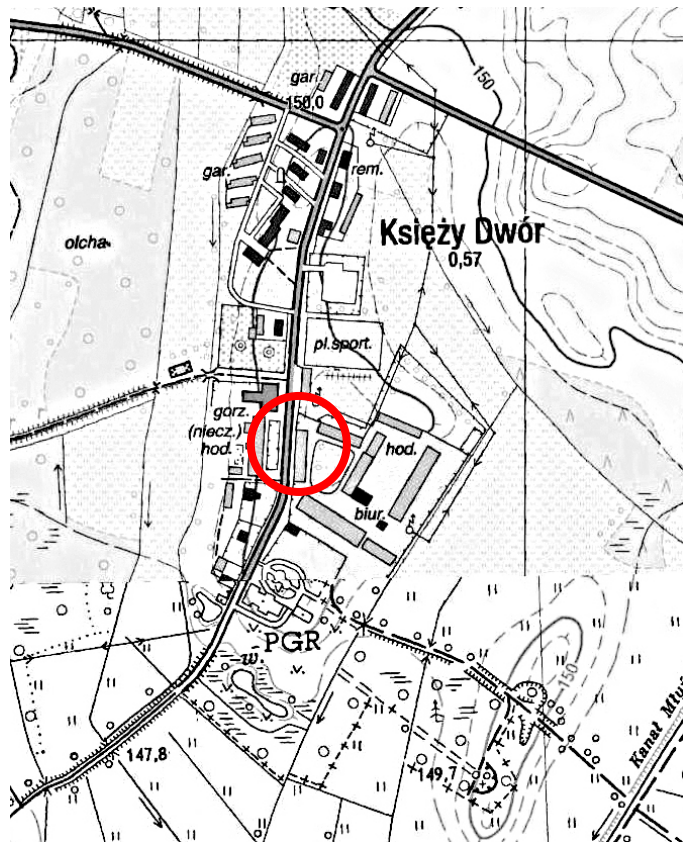
- Gminna Ewidencja Zabytków

7. Opracowanie karty adresowej

autor: Anna Majewska

data: listopad 2012r.

podpis:

9. Fotografia dodatkowa

10. Opis architektoniczny

Zespół rezydencjonalno-folwarczny obejmuje całą powierzchnię zabudowy wsi. W południowej części terenu założenia - którego oś kompozycyjną stanowi droga wiejska - usytuowany jest pałac otoczony parkiem, w centralnej podwórze gospodarcze, a w północnej niemal całkowicie przebudowana kolonia mieszkaniowa.

Po wschodniej stronie drogi znajdują się budynki współcześnie wyodrębnionego podwórza gospodarczego z dziedzińcem, od zachodu zamyka je stodoła ustawiona kalenicowo na linii północ-południe, równoległa do drogi, założona na planie wydłużonego prostokąta, przejazdowa na 3 osiach, wymurowana z dużych brył kamienia łamanego uzupełnionego drobnymi kamieniami i gruzem ceglanym oraz pełnej cegły (ściana trempla, ściany szczytowe, obramowania wrót), wewnątrz jednoprzestrzenne, nakryte wysokim, dwuspadowym dachem naczółkowym pokrytym dachówką esówką, na osi krótszej, ponad kalenicę wyciągnięta wieżyczka wentylacyjna na planie kwadratu, o ścianach wykonanych w technice ryglowej oszalowanych deskami, nakryta czterospadowym dachem namiotowym krytym dachówką esówką, na iglicy wieżyczki wiatrowskaz pierwotnie w kształcie galopującego konia (obecnie lisa). Otwory okienne i drzwiowe zamknięte łukiem odcinkowym, wrota drewniane, 2-skrzydłowe. Na elewacjach szczytowych dekoracyjne maswerkowane blendy, w centralnej części triforialne. Do północnej ściany stodoły przylega niewielki budynek magazynowy, założony na planie zbliżonym do kwadratu, wymurowany z pełnej cegły i kamienia łamanego /do wysokości około 110 cm/, jednokondygnacyjny, nakryty wysokim, dwuspadowym dachem z naczółkiem pokrytym dachówką esówką.

11. Stan zachowania

Zachowana bryła budynku i wypracowanie elewacji.

12. Historia miejscowości lub obiektu

Rejon wsi Księży Dwór (*Neudorf*) w okresie średniowiecza związany był z majątkiem w Narzymiu. W poł. XIVw. był w posiadaniu Mieczysława z Narzymia. W 2 poł. XVIw. dobra zostały przejęte przez Albrechta Hohenzollerna i włączone w skład domeny książęcej. Wieś założył w 1811r. radca ziemski Adam Zaleski, który nabył od książęcego nadleśnictwa w Napiwodzie koło Nidzicy 178 włók ziemi. W 1855r. Księży Dwór kupił Bernhard von Frankenstein, odbudował zaniedbany majątek i uczynił z niego jeden z najzamożniejszych z powiecie nidzickim. Żaden z obiektów powstałych po 1811r. nie zachował się. Istniejące budynki pochodzą głównie z 2 poł. XIXw. Na przełomie XIX i XX wieku przeprowadzono modernizację i rozbudowę istniejących budynków (widoczne nadbudowy ścian szczytowych budynków podwórza z dziedzińcem, dobudówka obory z widoczną datą 1901), wzniesiono kuźnię i domy mieszkalne kolonii mieszkaniowej.

13. Uwagi

Należy przywrócić utracone elementy historyczne.